

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 23Csp/132/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1120217456
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Saxová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2022:1120217456.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I v konaní pred sudkyňou JUDr. Miroslavou Saxovou v sporovej veci žalobcu: G. W., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom B. XX, XXX XX Bratislava, zast. Advokátska kancelária MARCEL BIZNÁR, s.r.o., IČO: 36 868 221, Bajkalská 31, 827 25 Bratislava, proti žalovanej: KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, Štefanovičova 4, Bratislava, zast. JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom Dvořákovo nábřeží 8/A, Bratislava, o zaplatenie 1.078,07 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n á zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 1.078,07 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.078,07 eur od 05. 10. 2018 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Vo zvyšnej časti príslušenstva súd žalobu z a m i e t a.

III. Žalobca m á voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 99,66 %, s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 14. 12. 2020 domáha vydania rozhodnutia, ktorým by súd žalovanej uložil povinnosť zaplatiť mu istinu vo výške 1.078,07 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.078,07 eur od 20. 09. 2018 do zaplatenia a nahradiť trovy konania.

2. Žalobu skutkovo a právne odôvodnil tým, že medzi stranami sporu bola na dobu neurčitú uzatvorená zmluva, predmetom ktorej bolo havarijné poistenie motorového vozidla zn. Opel Astra, EČV: X., číslo poistky XXXXXXXXXX, s dohodnutou spoluúčasťou 5 %, minimálne vo výške 165,97 eur. Na základe tejto zmluvy si žalobca uplatnil u žalovanej nárok na poistné plnenie, keď opravu poisteného motorového vozidla po nahlásení poistnej udalosti zabezpečila spoločnosť FOBIS, spol. s.r.o., IČO: 31379575, Pri vinohradoch 269/J, 831 06, Bratislava. Žalobca v rámci likvidácie poistnej udalosti predložil žalovanej všetky potrebné doklady, vrátane faktúry za opravu poškodeného motorového vozidla. Cena za opravu bola určená kalkulačným programom AUDATEX, na základe zápisu o obhliadke poškodeného motorového vozidla a pri oprave boli použité originálne náhradné diely a zároveň bol dodržaný aj technologický postup výrobcu motorového vozidla, čo vyplýva z priloženej kalkulácie, v ktorej sú uvedené číselné kódy náhradných dielov použitých pri oprave vozidla. Žalovaná v rámci likvidácie poistnej udalosti nespochybnila nárok žalobcu na poistné plnenie, keď žalobcovi zaslala oznámenie o poistnom plnení. Za nespornú preto označil otázku vzniku nároku na poistné plnenie (nesporná je existencia poistnej zmluvy, záväzkového vzťahu a skutočnosti, že na poistenom motorovom vozidle došlo k poistnej udalosti, a že žalovaná priznanú časť poistného plnenia žalobcovi uhradila). Spornou medzi stranami je podľa neho

výška poistného plnenia, keďže toto bolo žalovanou krátené s uvedením všeobecného odôvodnenia, z ktorého ani nie je zrejmé, akým spôsobom bolo poskytnuté plnenie určené. Žalovaná po vykonaní opravy žalobcu nevyzvala na umožnenie vykonať obhliadku vozidla za účelom preverenia, aké diely boli pri oprave použité (ani predloženie nákupných dokladov k náhradným dielom napokon nepreukazuje, že tieto diely boli skutočne pri oprave použité). Krátenie výslednej ceny za opravu motorového vozidla len z dôvodu, že opravu vykonal neautorizovaný servis žalobca považuje za účelové a neopodstatnené. Vyúčtovaná cena za normohodinu práce neprekračuje cenu obvyklú, naopak v autorizovaných servisoch je pre daný typ motorového vozidla vyššia a poisťovňa aj napriek tomu cenu poškodeným uhrádza. Rovnako je štandardom určiť náklady na lakovanie vozidiel koeficientom v percentuálnom vyjadrení, čo poisťovne (aj žalovaná) akceptujú a v iných prípadoch žalovaná priznala opravcovi lakovací koeficient v uplatnenej výške, ktorá sa určuje v závislosti od druhu farby v niektorých prípadoch až do 150 %. Žalobca si v súlade so zmluvou uplatnil u žalovanej nárok na poistné plnenie v sume 1.429,71 eur po odpočítaní spoluúčasti (1.595,68 eur - 165,97 eur). Nakoľko žalovaná jeho nárok uspokojila len v časti priznanej sumy 351,64 eur, uplatňuje si voči nej rozdiel vo výške 1.078,07 eur a s odkazom na ust. § 517 Občianskeho zákonníka aj úroky z omeškania vo výške 5 % ročne od dňa nasledujúceho po ukončení likvidácie poistnej udalosti. Na preukázanie dôvodnosti žalovaného nároku žalobca predložil poisťku č. XXXXXXXXXXXX, Zmluvné dojednania pre havarijné poistenie EUROKASKO, oznámenie o vzniku škodovej udalosti z 20. 12. 2017, faktúru č. XXXXXXXX, kalkuláciu AUDATEX, oznámenie o poistnom plnení z 24. 09. 2018, mailovú komunikáciu z 27. 09. 2018 a 15. 10. 2018.

3. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe súdu doručenom dňa 23. 03. 2021 uviedla, že žalobou uplatnený nárok neuznáva a považuje ho za nepreukázaný, neoprávnený a bez právneho základu. Žalobcovi vytkla absenciu zákonných náležitostí žaloby v zmysle ust. § 132 CSP pre nepresné označenie skutočností, o ktoré nárok opiera, vrátane toho, ako došlo ku škodovej udalosti a aké osoby boli účastníkmi. Pokiaľ sa týka výšky poistného plnenia, zotrvala na argumentácii obsiahnutej v oznámení o poskytnutí poistného plnenia majúca za to, že poistné plnenie bolo poskytnuté do výšky vyplývajúcej zo zmluvných dojednaní, v zmysle priznanej normohodiny vo výške 20 eur s DPH. Výška poistného plnenia tiež vyplývala z nepreukázania nadobúdacích dokladov náhradných dielov. Vyslovila tiež názor, že postupovala podľa čl. IX ods. 2 písm. a) Zmluvných dojednaní a poskytnuté poistné plnenie predstavuje maximálne možné a objektívne preukázané plnenie, ktoré bolo poskytnuté žalobcovi a akékoľvek ďalšie nároky sú nepreukázané, neoprávnené a nedôvodné. Žalobu preto žiadala zamietnuť a žalovanej priznať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Vo vyjadrení neoznačila a ani k nemu nepripojila žiadne dôkazy.

4. V replike doručenej súdu dňa 26. 10. 2021 žalobca uviedol, že trvá na podanej žalobe, ktorá obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti. Aj z predložených dôkazov je nesporné, čoho sa žalobca domáha a na základe akých skutkových a právnych skutočností. V tejto súvislosti poukázal aj na právne závery vyslovené v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/181/2010 zo dňa 01. 07. 2011. Na druhej strane v rozpore so spôsobom obvyklým v obdobných veciach, ako aj rozhodovacou praxou súdov je spôsob určenia poistného plnenia žalovanou. Náklady vynaložené na opravu vozidla nemožno považovať za neprimerané. Vo vzťahu k námietke žalovanej týkajúcej sa nepriznania plnenia za originálne náhradné diely použité pri oprave, uviedol, že nie je zrejmé, na základe akých skutočností žalovaná vychádza, keď tvrdí, že neboli pri oprave použité originálne diely. Žalovaná len poukazuje na skutočnosť, že v rámci likvidácie poistných udalostí neboli predložené nadobúdacie doklady a žiadne iné skutkové okolnosti, ktoré by viedli k takémuto záveru neuvádza. Žalobca predložil kalkuláciu spolu s faktúrou za opravu, z ktorých vyplýva rozsah opravy, použitie náhradných dielov, ich cena a dĺžka práce. Použitie originálnych dielov na opravu napokon potvrdil aj samotný opravca. Žalovaná nepreukázala, že pri oprave motorového vozidla neboli použité originálne náhradné diely, resp. ani neuviedla, z čoho pramení jej podozrenie o opaku. Bez právneho významu je podľa neho skutočnosť, či opravu vykonal autorizovaný alebo neautorizovaný servis. Žalobca si zabezpečil opravu v autoservise, ktorý mu za vykonanú opravu vyfakturoval cenu, ktorej výška je riadne zdokladovaná predloženou faktúrou a žalobca nemal povinnosť zisťovať pôvod náhradných dielov. Naopak žalovaná mala právo v prípade relevantných pochybností ohľadne pôvodu náhradných dielov vyzvať žalobcu na umožnenie obhliadky motorového vozidla a preveriť si tak vykonanú opravu. Záverom dodal, že v kalkulácii sú uvedené aj čísla náhradných dielov a faktúru je možné považovať za dodací list k náhradným dielom a na podporu svojej argumentácie poukázal aj na právne závery vyslovené tunajším súdom v rozsudku zo dňa 09. 01. 2020, sp. zn. 16Csp/21/2019 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9CoCsp/13/2020.

5. Žalovaná sa na výzvu súdu podľa § 167 ods. 4 CSP, ktorá jej bola doručená dňa 22. 11. 2021, v stanovenej lehote k replike žalobcu nevyjadřila.

6. Súd vo veci rozhodol na pojednávaní konanom dňa 27. 10. 2022 v neprítomnosti žalovanej a jej právneho zástupcu, ktorý neúčast' na uvedenom pojednávaní ospravedlnil podaním doručeným súdu dňa 26. 10. 2022 za súčasného súhlasu s prejednaním veci v ich neprítomnosti a oznámením, že žalovaná nemá žiadne návrhy na doplnenie dokazovania.

7. Vo veci sa súd oboznámil s riadne a včas predloženými listinnými dôkazmi, od čítania ktorých, resp. oznámenia ich obsahu na pojednávaní v súlade s § 204 CSP upustil, a z ktorých ustálil nasledovný skutkový a právny stav veci.

8. Podľa predloženej poisťky č. XXXXXXXXXXXX vystavenej žalovanou, žalobca mal u žalovanej od 11. 08. 2009 havarijne poistené motorové vozidlo zn. Opel Astra, EČV: X.. Poistenie bolo uzatvorené na dobu neurčitú s dojednanou spoluúčast'ou vo výške 5 %, min. 165,97 eur, ročným poistným vo výške 682,28 eur.

9. Podľa čl. IX. bod 1. Zmluvných dojednaní pre havarijne poistenie EUOKASKO (ďalej len „zmluvné dojednania“) za škodu vzniknutú poistnou udalosťou podľa typu poistenia A alebo B, poisťovňa poskytne poistné plnenie v rozsahu nákladov v danom mieste, na uvedenie poškodeného alebo zničeného motorového vozidla do stavu bezprostredne pred poistnou udalosťou, alebo v rozsahu nákladov na znovuzriadenie zničeného alebo odcudzeného motorového vozidla, so zohľadnením dojednanej spoluúčasti, maximálne však vo výške všeobecnej hodnoty motorového vozidla v dobe bezprostredne pred poistnou udalosťou.

10. Podľa čl. IX. bod 2. zmluvných dojednaní po vzniku poistnej udalosti je poisťovňa povinná hradit' primerané náklady na opravu alebo znovuzariadenie motorového vozidla nasledovne:

- a) účelne vynaložené náklady na náhradné diely a materiál, účtované podľa opravcu, sa posudzujú tak, že sa porovnávajú s kalkulačným programom nákladov na opravu, prípadne s katalógovými cenami náhradných dielov a časových noriem na prácu udávaných výrobcom. Súčasťou účtovných nákladov na náhradné diely musia byť aj príslušné dodacie listy;
- b) v nákladoch na prácu a lakovanie sa zohľadňuje hodinová sadzba v danom regióne pre príslušný typ a značku v opravovniach SR;
- c) za primerané náklady na opravu sa považujú také, ktoré nepresiahnu ceny náhradných dielov a časové normy stanovené výrobcom pre príslušnú značku a typ motorového vozidla.

11. Podľa čl. IX. bod 3. zmluvných dojednaní primeranými nákladmi na opravu nie sú zmluvné ceny dohodnuté medzi opravovňou a poisteným okrem prípadov, ak zmluvná cena za opravu motorového vozidla v autoopravovni, neprekročí podmienky dohodnuté v týchto zmluvných dojednaniach.

12. Podľa čl. XV. Bod 1. Zmluvných dojednaní poisťovňa odpočíta z poistného plnenia dojednanú spoluúčast' vo výške dohodnutej v poistnej zmluve.

13. Dňa 04. 09. 2018 bolo žalovanej doručené oznámenie žalobcu o vzniku škodovej udalosti z havarijného poistenia motorového vozidla, ku ktorej malo dôjsť dňa 13. 12. 2017.

14. Podľa zápisu o obhliadke motorového vozidla technikom SLOVEXPERTA spísaného dňa 20. 12. 2017 boli na motorovom vozidle zn. Opel Astra, EČV: X. poškodené ľavé predné svetlo, pravý nárazník, ktoré mali byť určené na výmenu a oprava bola zaznačená vo vzťahu k ľavému prednému blatníku, poškodená bola aj lišta na ľavom prednom blatníku určená na lakovanie.

15. Podľa kalkulácie predloženej žalobcom, vypracovanej v systéme AUDATEX, bola výsledná cena nákladov na opravu motorového vozidla zn. Opel Astra v sume 1.329,73 eur bez DPH tvorená nasledovnými položkami:

- náhradné diely spolu 858,08 eur,
- režijný materiál 17,16 eur,
- mzda za prácu spolu v sume 80,50 eur: 35 ČJ x 23 eur/hod.,
- vedľajšie náklady v sume 22,50 eur (ochranný náter spodku, ostatné práce),

- mzdové náklady za lakovanie v sume 105,80 eur (46 ČJ x 23eur/hod.),
- lakovací materiál v sume 245,69 eur pri koeficiente 130 %.

16. Faktúrou č. 1808102 vystavenou dňa 30. 08. 2018 spoločnosťou FOBIS, spol. s r.o., IČO: 313 79 575, Barónka 1, 831 06 Bratislava ako dodávateľom bola žalobcovi ako príjemcovi vyúčtovaná cena za opravu motorového vozidla podľa kalkulácie AUDATEX vo výške 1.595,68 eur s DPH. Faktúra bola splatná dňa 13. 09. 2018.

17. Žalovaná listom zo dňa 24. 09. 2018 žalobcovi oznámila, že dňa 19. 09. 2018 ukončila šetrenie poistnej udalosti a poskytuje mu poistné plnenie v sume 351,64 eur dôvodiac porovnaním faktúry s kalkulačným programom AUDATEX a priznanou normohodinou práce 20 eur s DPH s alternatívnymi dielmi s tým, že po preukázaní pôvodu náhradných dielov nadobúdacími dokladmi plnenie prehodnotí.

18. Z mailovej komunikácie uskutočnenej medzi servisom FOBIS, spol. s r.o. a žalovanou vyplýva, že menovaná autoopravovňa žiadala prehodnotiť výsledky likvidácie poistnej udalosti vzhľadom na nedôvodnosť krátenia nákladov na opravu. K požiadavke na predloženie nadobúdacích dokladov k náhradným dielom servis uviedol, že nie je oprávnený predložiť ich žalovanej, nakoľko tvoria nielen obchodné, ale i daňové tajomstvo. Dodal, že oprava bola vykonaná na základe objednávky vlastníka a držiteľa motorového vozidla a v súlade s technologickým postupom výroby daného vozidla za použitia originálnych náhradných dielov. Žalovaná poukázala na znenie čl. IX. zmluvných dojednaní a skutočnosť, že v zmysle tohto ustanovenia musia byť súčasťou účtovaných dokladov na náhradné diely aj príslušné dodacie listy. Zdôraznila, že primeranými nákladmi na opravu nie sú zmluvné ceny dohodnuté medzi opravovňou a poisteným a likvidátor v danom prípade postupoval korektne, keď priznal lakovaciu konštantu použitú pri výpočte na úrovni 100 %, N_h max. 20 eur s DPH za použitia alternatívnych náhradných dielov. Uzavrela, že v prípade preukázania pôvodu náhradných dielov dodacím listom prehodnotí poistné plnenie a v prípade opodstatnenosti prevedie doplatok. Servis takýto záver označil za v rozpore so zákonmi a zmluvou a poukázal na vyhraté súdne spory v obdobných veciach.

19. Právny zástupca žalobcu vo svojom prednese zotrval na podanej žalobe a dôvody krátenia poistného plnenia žalovanou označil za účelové. Namietal, že žalovaná vychádza pri výpočte poistného plnenia z vlastnej kontrolnej kalkulácie opravy, ktorá nepredstavuje výšku primeraných nákladov na opravu vozidla, nakoľko uvádza iba všeobecné (orientačné) hodnoty, ktoré sa môžu líšiť v závislosti od konkrétnych zadávaných vstupných údajov. Tento program môže paušálne (odhadom) podľa nastavenia systému stanoviť predpokladanú cenu opravy, avšak nemôže zohľadniť všetky rozhodné skutočnosti k výslednej primeranej a účelnej cene realizovanej opravy poškodeného vozidla. Výsledná cena opravy v automatizovanom kalkulačnom systéme AUDATEX je tak závislá od vstupných údajov, a preto výstupy tohto programu nemôžu byť jediným smerodajným kritériom pre určenie výšky poistného plnenia. Zo žiadneho ustanovenia poistnej zmluvy a zmluvných dojednaní ani nevyplýva, že rozsah poistného plnenia je limitovaný kontrolnou kalkuláciou vystavenou automatizovaným kalkulačným systémom AUDATEX. Opačný záver by viedol k svojvôli, kedy poisťovateľ by v rozpore s § 788 ods. 1 a § 806 OZ mohol dodatočne až po poistnej udalosti jednostranne pomocou vlastných vstupných údajov určovať rozsah poistného plnenia. Žalovanej opakovane vytkol, že neuviedla žiadne konkrétne relevantné dôvody, z ktorých by malo vyplývať, že náklady na uvedenie motorového vozidla do stavu pred poistnej udalosti vynaložené žalobcom boli neprimerané, t. j. že došlo k ich neúčelnému navýšeniu. Žalovaná neuviedla ani žiadne dôvody, z ktorých by malo podľa nej vyplývať, že zmluvná cena opravy dojednaná medzi opravcom a žalobcom prekročila podmienky dohodnuté v Zmluvných dojednaniach v zmysle čl. IX. ods. 3 Zmluvných dojednaní. Náklady na opravu motorového vozidla nepresiahli ceny náhradných dielov a časové normy stanovené výrobcom pre príslušnú značku a typ vozidla, a preto je ich podľa čl. IX. ods. 2 písm. c) Zmluvných dojednaní potrebné považovať za primerané. V ďalšom k neprimeranej cene normohodiny, keď žalovaná vychádzala z ceny 16,67 eur bez DPH a opravca z ceny 23 eur bez DPH uviedol, že žalovaná zjavne pri výpočte primeranej ceny normohodiny práce pre kategóriu neautorizovaný servis vychádza z cien dojednaných medzi ňou a jej zmluvnými neautorizovanými opravovňami, čo označil za neprípustné, nakoľko ceny práce v neautorizovaných opravovniach, ktoré neuzavreli zmluvu so žalovanou, sú výsledkom ponuky a dopytu na relevantnom trhu. Ceny, z ktorých vychádza žalovaná tak nemôžu tvoriť referenčný rámec pre primeranú cenu normohodiny práce v zmysle čl. IX. ods. 2 písm. b) Zmluvných dojednaní. Poukázal tiež na to, že skutočnosť, že žalovaná ako referenčný rámec pre primeranú cenu normohodiny práce používa ceny

dojednané s jej zmluvnými neautorizovanými opravovňami, vyplynula aj z konaní vedených na tunajšom súde pod sp. zn. napr. 12C/1/2022, 30Cb/79/2020 a 38Cb/6/2021. V ďalšom vyslovil právny názor o neprípustnosti sankcionovania žalobcu v pozícii spotrebiteľa za to, že si pre opravu vozidla zvolil nezávislú opravovňu bez zmluvného vzťahu so žalovanou, hoci tým neporušil žiadne ustanovenie poisťnej zmluvy, Zmluvných dojednaní a ani žiadne iné ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu. Žalovaná nevyužila svoje právo určiť opravovňu, v ktorej sa má vykonať oprava v zmysle čl. IX. ods. 4 Zmluvných dojednaní, a preto nemôže postihnúť žalobcu za to, že si na opravu vozidla nezvolil jej zmluvnú opravovňu. Nie je podľa žalobcu možné žiadnym racionálnym spôsobom vysvetliť, prečo by mala byť cena opravárenských prác vykonaných neautorizovaným servisom neprimeraná, zatiaľ čo neporovnateľne vyššia cena opravárenských prác vykonaných autorizovaným servisom by mala byť podľa žalovanej z hľadiska uvedenia vozidla do stavu pred poisťnou udalosťou primeraná, hoci výsledok týchto opravárenských prác je rovnaký. V tejto súvislosti tiež poukázal na to, že opravca FOBIS, spol. s.r.o. má okrem toho na rozdiel od mnohých autorizovaných servisov vlastné vybavenie a aj pracovníkov v klampiarskej a aj lakovníckej časti, čomu zodpovedajú aj primerané ceny opravy vozidiel, zatiaľ čo mnohé autorizované servisy lakovanie nevykonávajú a zadávajú ho ako subdodávku neautorizovaným servisom. Vo vzťahu k rozdielnym podmienkam pri určovaní výšky poisťného plnenia voči autorizovaným a nezávislým opravovňam poukázal aj na legislatívne záruky upravené v čl. 5 nariadenia Európskej komisie č. 461/2010 o uplatňovaní článku 101 ods. 3 Zmluvy o fungovaní EÚ na kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov v sektore motorových vozidiel (tzv. bloková výnimka), a ktoré umožňujú nezávislým opravovňam vykonávať značkový servis. Zároveň uplatňovaním rozdielných podmienok voči nezávislým opravovňam znevýhodňuje žalovaná opravovňa v hospodárskej súťaži, čím napĺňa skutkovú podstatu zneužívania dominantného postavenia na relevantnom trhu podľa § 5 ods. 3 písm. c) zák. o hospodárskej súťaži. Rovnako žalobcovi zo žiadneho ustanovenia poisťnej zmluvy, Zmluvných dojednaní a ani zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva povinnosť preukazovania originality náhradných dielov použitých pri oprave vozidla predložením nadobúdacích dokladov opravcu. Článok IX. ods. 2 písm. a) Zmluvných dojednaní je potrebné nevyhnutne interpretovať v súlade s kogentným ust. § 799 ods. 2 OZ, v zmysle ktorého nemôže poisťovateľ vyžadovať od poisťníka predloženie akýchkoľvek dokladov, ale iba takých, ktoré sú objektívne potrebné pre účely šetrenia poisťnej udalosti na zistenie rozsahu povinnosti poisťiteľa poskytnúť poisťné plnenie a ozrejmujú vznik a rozsah následkov poisťnej udalosti. Nadobúdacie doklady opravcu k náhradným dielom takýmito dokladmi nie sú. Predloženie takýchto dôkazov nie je žiadnym dôkazom o skutočnom použití týchto náhradných dielov pri oprave vozidla. Dôkazom by nebola ani časová súvislosť nadobúdacích dokladov opravcu s opravou vozidla, keďže opravca môže v rovnakom čase vykonávať opravy viacerých vozidiel rovnakej značky a modelu alebo dodané náhradné diely vôbec nemusí použiť pri opravách vozidiel. Z ustanovení Zmluvných dojednaní, na ktoré sa žalovaná odvoláva pritom ani nevyplýva, aké doklady považuje za dodacie listy, v dôsledku čoho by nemusela ani takéto doklady považovať za dodacie listy a poskytnutie poisťného plnenia by mohla podmieňovať predložením ďalších dokladov v rámci dodávateľskej siete opravcu. Žalobca navyše nemá právnu možnosť dožadovať sa účtovných dokladov v rámci dodávateľskej siete opravcu. Žiadny dodávateľ neposkytuje bežne spotrebiteľom nadobúdacie doklady vydané jeho dodávateľmi. Žalobca je presvedčený, že požadované doklady by bol povinný žalovanej predložiť len v prípade, ak by opravu vykonával sám. Nakoľko opravu vykonával autoservis, na preukázanie oprávnenosti poisťného plnenia mu ako hodnoverný doklad o oprave vozidla postačuje faktúra vystavená autoservisom. Predložená faktúra spolu s kalkuláciou obsahujú slovné a číselné označenie účtovného dokladu, jeho obsah a označenie účastníkov, konkretizuje jednotlivé fakturované položky, ich jednotkovú cenu a množstvo, obsahuje dátum vyhotovenia dokladu a podpis konateľa opravcu, t. j. spĺňa náležitosti riadneho účtovného dokladu v zmysle § 10 ods. 1 zák. o účtovníctve. V kalkulácii je uvedený súpis použitých náhradných dielov pri oprave vozidla s uvedením ich čísel, množstva a jednotkovej ceny, rozpis prác a ďalšieho materiálu a výsledná cena. V praxi ako dodací list slúži faktúra, ktorá spĺňa náležitosti riadneho účtovného dokladu. V intenciách uvedeného žalobcu považuje požiadavku žalovanej na predloženie nadobúdacích dokladov opravcu k náhradným dielom použitým pri oprave za agresívnu obchodnú praktiku v zmysle bodu 4 prílohy č. 1 zák. o ochrane spotrebiteľa. V ďalšej časti prednesu poukázal na skutočnosti, ktoré zistil po oboznámení sa s kalkuláciou žalovanej, a ktoré žalovaná doteraz neuviedla. Porovnaním oboch kalkulácií zistil, že žalovaná nepriznala žalobcovi poisťné plnenie zodpovedajúce upevňovacím sadám nárazníka, režijný materiál, spotrebný tmel, ochranný náter spodku, niektoré pracovné výkony a pri niektorých priznala pracovný výkon kratšieho trvania, k čomu sa v ďalšom bližšie vyjadril, a to aj napriek tomu, že žalovaná doposiaľ tieto skutočnosti netvrdila a neodôvodnila. Záverom svojho prednesu poukázal na nejednoznačnosť niektorých pojmov obsiahnutých v Zmluvných dojednaniach ako napr. primerané náklady, dodacie listy alebo daný región,

práve na základe ktorých žalovaná jednostranne určuje výšku poistného plnenia na základe vlastných kritérií. Vzhľadom na charakter poistnej zmluvy ako typickej adhéznej zmluvy, ktorej obsah žalobca ako spotrebiteľ ovplyvniť nemohol, mal by byť ich obsah v zmysle § 54 ods. 2 OZ v spojení s § 4 ods. 6 zák. o ochrane spotrebiteľa vykladaný na ťarchu žalovanej.

20. Podľa § 788 ods. 1 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom v rozhodnom čase (ďalej len „OZ“) poistnou zmluvou sa poistiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá s poistiteľom poistnú zmluvu uzavrela, je povinná platiť poistné.

21. Podľa § 788 ods. 3 OZ súčasťou poistnej zmluvy sú všeobecné poistné podmienky poistiteľa (poistné podmienky), na ktoré sa poistná zmluva odvoláva, a ktoré sú k nej pripojené alebo boli pre uzavretím zmluvy tomu, kto s poistiteľom zmluvu uzavrel, oznámené.

22. Podľa § 790 písm. a) OZ poistiť možno majetok pre prípad jeho poškodenia, zničenia, straty, odcudzenia alebo iných škôd, ktoré na ňom vzniknú (poistenie majetku).

23. Podľa § 795 ods. 1 OZ povinnosť poistiteľa plniť a jeho právo na poistné vznikne prvým dňom po uzavretí poistnej zmluvy, ak nebolo účastníkmi dohodnuté, že vznikne už uzavretím poistnej zmluvy alebo neskôr.

24. Podľa § 797 ods. 1 OZ právo na plnenie má, pokiaľ nie je v tomto zákone alebo v poistných podmienkach ustanovené inak, ten, na ktorého majetok, život alebo zdravie, alebo na ktorého zodpovednosť za škody sa poistenie vzťahuje (poistený).

25. Podľa § 797 ods. 2 OZ právo na plnenie vznikne, ak nastane skutočnosť, s ktorou je spojený vznik povinnosti poistiteľa plniť (poistná udalosť).

26. Podľa § 797 ods. 3 OZ plnenie je splatné do pätnástich dní, len čo poistiteľ skončil vyšetrenie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poistiteľa plniť. Vyšetrenie sa musí vykonať bez zbytočného odkladu; ak sa nemôže skončiť do jedného mesiaca po tom, keď sa poistiteľ o poistnej udalosti dozvedel, je poistiteľ povinný poskytnúť poistenému na požiadanie primeraný preddavok.

27. Podľa § 799 ods. 1 OZ poistený je povinný zachovávať povinnosti, ktoré boli dohodnuté alebo ktoré sú v tomto zákone alebo v poistných podmienkach ustanovené.

28. Podľa § 799 ods. 2 OZ kto má právo na plnenie, je povinný bez zbytočného odkladu poistiteľovi písomne oznámiť, že nastala poistná udalosť, dať pravdivé vysvetlenie o jej vzniku a rozsahu jej následkov a predložiť potrebné doklady, ktoré si poistiteľ vyžiada. Poistné podmienky mu môžu uložiť aj ďalšie povinnosti.

29. Podľa § 799 ods. 3 OZ ak malo vedomé porušenie povinností uvedených v odsekoch 1 a 2 podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti alebo na zväčšenie rozsahu následkov poistnej udalosti, je poistiteľ oprávnený plnenie z poistnej zmluvy znížiť podľa toho, aký vplyv malo toto porušenie na rozsah jeho povinnosti plniť.

30. Podľa § 806 OZ z poistenia majetku má poistený právo, aby mu bolo poskytnuté plnenie vo výške určenej podľa poistných podmienok, ak sa poistná udalosť týka veci, na ktorú sa poistenie vzťahuje.

31. Podľa čl. 5 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu. Súd môže v rozsahu ustanovenom v tomto zákone odmietnuť a sankcionovať procesné úkony, ktoré celkom zjavne slúžia na zneužitie práva alebo na svojvoľné a bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, alebo vedú k nedôvodným prietahom v konaní.

32. Podľa čl. 6 ods. 1 CSP strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak

povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu.

33. Podľa čl. 8 CSP strany sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podporiť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

34. Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

35. Podľa § 150 ods. 1 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce tvrdenia týkajúce sa sporu.

36. Podľa § 151 ods. 1, 2 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana vyslovene nepoprela, sa považujú za nesporné. Ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.

37. Podľa § 153 ods. 1 CSP strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

38. Podľa § 153 ods. 2 CSP na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadať, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

39. Podľa § 167 ods. 2 CSP s doručením žaloby súd žalovaného vyzve, aby sa v lehote určenej súdom k žalobe písomne vyjadril, a ak uplatnený nárok v celom rozsahu neuzná, uviedol vo vyjadrení rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojil listiny, na ktoré sa odvoláva, a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

40. Podľa § 167 ods. 3 CSP ak žalovaný uplatnený nárok v celom rozsahu neuzná alebo súd neurobí iné vhodné opatrenia, súd doručí vyjadrenie žalovaného žalobcovi do vlastných rúk a umožní mu vyjadriť sa v lehote určenej súdom. Žalobca uvedie ďalšie skutočnosti a označí dôkazy na preukázanie svojich tvrdení; na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd nemusí prihliadnuť. Súd poučí žalovaného o následkoch sudcovskej koncentrácie konania.

41. Podľa § 167 ods. 4 CSP ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, doručí vyjadrenie žalobcu podľa odseku 3 žalovanému do vlastných rúk a umožní mu, aby sa k nemu vyjadril v lehote určenej súdom. Žalovaný uvedie ďalšie skutočnosti a označí dôkazy na svoju obranu; na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd nemusí prihliadnuť. Súd poučí žalovaného o následkoch sudcovskej koncentrácie konania.

42. Podľa § 179 CSP pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu a účel konania.

43. Podľa § 191 ods. 1 CSP dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na to, čo vyšlo počas konania najavo.

44. Poistenie, ktorého cieľom je prostredníctvom poistného plnenia zmierniť dopady vzniknutej škodovej udalosti, sa vždy vzťahuje iba na tie udalosti, pre ktoré bola dojednaná poistná ochrana, t. j. vzťahuje sa len na dojednané poistné riziká. Práve pri poistení majetku býva poistná udalosť najčastejšie vymedzená nielen následkom, ale aj príčinou (poistným rizikom), nakoľko poistenie nepokrýva akékoľvek následky na poistenej veci, ale iba tie, ktoré boli spôsobené konkrétnym, v poistnej zmluve, príp. poistných podmienkach dohodnutým poistným rizikom. O poistnej udalosti možno preto hovoriť len vtedy, ak majetková škoda na predmete poistenia bola spôsobená poistným rizikom. Ak by došlo ku škode, ktorá nebola spôsobená poistným rizikom, nejedná sa o poistnú udalosť, ktorá je v zmysle ust. § 797 ods. 2 OZ základným normatívnym predpokladom pre poskytnutie poistného plnenia. Vymedzenie poistnej

udalosti je tak vždy závislé od dojednaní v poistnej zmluve a poistných podmienkach. Všeobecne však pod poistnou udalosťou možno rozumieť náhodnú udalosť, v ktorej sa kumuluje poistné riziko, ujmá vo sfére poisteného následkom poistného rizika a povinnosť poisťovne na výplatu poistného plnenia. Výber poistného rizika je pritom vecou obchodnej stratégie poisťovne. Splatnosť poistného plnenia je viazaná na skončenie vyšetrovania potrebného na zistenie rozsahu poistiteľa plniť. Úkony poisťovne dôležité na ustálenie povinnosti poistiteľa plniť zákonodarca bližšie neurčuje a nelimituje, čo je aj vzhľadom na nepredvídateľnosť skutkových okolností poistných udalostí pochopiteľné. Poistiteľ v rámci prešetrovania poistnej udalosti posudzuje oznámenú škodovú udalosť z hľadiska oprávnenosti výplaty poistného plnenia, a to v prvom rade so zreteľom na ustálenie, či ide o poistnú udalosť v zmysle poistných podmienok a následne z hľadiska určenia výšky poistného plnenia. Predpokladom pre ukončenie šetrenia poistnej udalosti je nevyhnutná súčinnosť poisteného. K nevyplateniu poistného plnenia môže dôjsť v dôsledku viacerých inštitútov, ako odstúpenie od poistnej zmluvy, odmietnutie poistného plnenia, zníženie poistného plnenia následkom porušenia povinností zo strany poisteného, či prijatím záveru poisťovne, že uplatnený nárok nie je subsumovateľný pod poistné krytie.

45. Sporové súdne konanie, v ktorom proti sebe stoja strany sporu s kontradiktórnym záujmom na výsledku konania je ovládané prejednacou zásadou, t. z. stranu sporu zaťažujú dve vzájomne prepojené povinnosti- povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť (dokazovať je povinný každý, kto v spore niečo tvrdí), neunesenie ktorých je spojené s neúspechom v spore. Strana sporu je tak v záujme vlastného úspechu v konaní povinná substancovať všetky skutkové okolnosti podstatné a rozhodujúce z hľadiska hypotézy hmotnoprávnej normy, z ktorých vyvodzuje svoju procesnú taktiku (útok alebo obranu). Procesnej povinnosti strany sporu uviesť skutkové tvrdenia kontruje povinnosť protistrany poprieť tvrdené skutočnosti. Vzhľadom k tomu, že súd je v sporovom konaní limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu (princíp formálnej pravdy), povinnosť tvrdenia nadobúda v intenciách Civilného sporového poriadku kľúčový význam a predstavuje jeden z kardinálnych princípov civilného procesu. Viaže sa na podstatné a rozhodujúce skutočnosti relevantné z hľadiska hmotného práva. Následkom porušenia povinnosti žalobcu substancovane tvrdiť je jeho neúspech v spore a rovnako platí, že následkom porušenia povinnosti žalovaného substancovane tvrdiť je, že súd bez toho, aby vykonal dokazovanie, nezohľadní jeho procesnú obranu (dokazovaním v sporovom konaní sa má preukázať to, čo strany v spore tvrdili a nie zisťovať, čo strany netvrdili). Nedodržanie dôkaznej povinnosti a následné neunesenie dôkazného bremena vedie v prípade žalovanej strany k procesnej pasivite, sankcionovanej stratou sporu. Rozhodujúcim pre riadne splnenie týchto povinností nie je len obsahové hľadisko (kvalita a relevantnosť tvrdenia a navrhovania dôkazov, pravdivosť a úplnosť, t. j. substancované tvrdenie), ale aj časové hľadisko. Civilné sporové konanie totiž od strán sporu vyžaduje adekvátnu mieru vigilancie a diligencie (bdelosť a dôslednosť). V zmysle normatívnej úpravy nadväzujúcej na rímskoprávnu zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“ (bdelým patrí právo) je strana sporu je povinná uplatniť prostriedky procesného útoku a procesnej obrany včas. Porušenie v čl. 8 CSP všeobecne vyjadrenej povinnosti riadneho vedenia sporu, tzv. procesnej diligencie môže mať v kontradiktórnom sporovom konaní za následok sudcovskú koncentráciu konania, využitie ktorej súdu umožňuje neprihliadnuť na oneskorene uplatnené prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany. Účelom tohto inštitútu procesného práva je zabrániť predlžovaniu súdneho sporu oneskorene vykonanými procesnými úkonmi a tým prispieť k zabezpečeniu rýchlej a efektívnej ochrany ohrozených či porušených subjektívnych práv. Možno ňou predísť neželateľným situáciám, akými sú napr. predkladanie skutkových tvrdení alebo dôkazných návrhov stranou sporu až na pojednávaní, čo by mohlo znamenať zmarenie už nariadeného pojednávania či požiadavku na vytýčenie ďalšieho pojednávania vo veci. Sudcovská koncentrácia tak zároveň predstavuje aj normatívne vyjadrenie princípu zakotveného v čl. 5 CSP. Na rozdiel od koncentrácie upravenej v ust. § 154 CSP je sudcovská koncentrácia v diskrečnej právomocí súdu, a preto jej využitie, príp. nevyužitie nie je stranou sporu nárokovateľné. Včasnosť predloženia prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany vyhodnocuje súd v okolnostiach konkrétneho prípadu a zákonodarca ponecháva na úvahe súdu, či prípadné omeškanie procesného úkonu sudca ospravedlní alebo využije procesnú sankciu a neprihliadne na oneskorený úkon strany sporu. Procesný úkon nie je vykonaný včas, ak ho strana sporu mohla vykonať skôr (objektívne hľadisko), ak by konala starostlivo (subjektívne hľadisko). Ak neexistujú osobitné dôvody, v zásade platí, že predloženie skutkových tvrdení alebo dôkazných návrhov až na pojednávaní nie je včasné (viď napr. Števeček, M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: Nakladateľství C. H. Beck, 2016, str. 578) a má za následok procesnú preklúziu práva uplatniť v spore skutkové tvrdenie alebo dôkazný návrh.

46. V intenciách vyššie uvedeného aplikujúc citované zákonné ustanovenia na vykonaným dokazovaním zistený skutkový stav veci dospel súd k záveru, že žalovaná v záujme úspechu jej obrany v spore neuniesla bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno a nevyvrátila žalobcom preukázanú dôvodnosť uplatneného nároku v žalovanej výške spolu s príslušenstvom.

47. V prejednávanej veci si žalobca uplatnil nárok na doplatenie poistného plnenia zo škodovej udalosti, ku ktorej došlo dňa 13. 12. 2017 na motorovom vozidle zn. Opel Astra, EČV: X.. V konaní bolo preukázané a nesporné, že žalovaná z predmetnej poistnej udalosti vyplatila žalobcovi po odpočítaní dohodnutej spoluúčasti vo výške 165,97 eur sumu 351,64 eur, čím uznala základ žalobou uplatneného nároku, ktorým je poistná udalosť, pre ktorú bolo stranami sporu dojednané havarijné poistenie uvedeného motorového vozidla spravujúce sa obsahom poistnej zmluvy a Zmluvných dojednaní pre havarijné poistenie EUOKASKO. Existencia poistného vzťahu, poistnej udalosti dňa 13. 12. 2017 a vyplatenie poistného plnenia vo výške 351,64 eur na základe výsledkov šetrenia poistnej udalosti ukončeného dňa 19. 09. 2018 tak v konaní neboli spornými a vyplývali z predloženej poistky a oznámenia žalovanej o poskytnutí poistného plnenia. Ako účelovú v tejto súvislosti vyhodnotil súd obranu žalovanej týkajúcu sa namietaného nedostatku zákonných náležitostí žaloby. Žaloba obsahuje všetky zákonodarcom požadované náležitosti (§ 132 CSP) a za situácie, kedy žalovaná vyplatením poistného plnenia uznala základ žalovaného nároku, t.j. existenciu poistnej udalosti spadajúcej pod predmet dojednaného poistenia a v oznámení o poistnom plnení zo dňa 20. 09. 2018 nespochybňovala okolnosti, za ktorých došlo k škodovej udalosti a ani samotný rozsah poškodenia, považuje požiadavku na opis škodovej udalosti za neopodstatnenú až šikanóznou. Za sporný preto súd považoval nárok žalobcu na doplatenie poistného plnenia, ktoré žalovaná ako vyplýva z oznámenia o poistnom plnení zo dňa 20. 09. 2018, znížila dôvodiac porovnaním faktúry kalkulačným programom AUDATEX s priznanou normohodinou práce 20 Eur s DPH a alternatívnymi dielmi s tým, že po preukázaní pôvodu náhradných dielov nadobúdacimi dokladmi plnenie ešte prehodnotí. Žalovaná svoju obranu v spore obmedzila na správnosť likvidačného záveru, ktorý zodpovedá Zmluvným dojednaniam pre havarijné poistenie vozidiel, predovšetkým čl. IX. ods. 2 písm. a). Súd sa preto v kontradiktórnom sporovom konaní ovládanom zásadou formálnej pravdy (tzv. prejednací princíp, v zmysle ktorého je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu), obmedzil na posúdenie dôvodnosti zníženia poistného plnenia z dôvodu nepredloženia nadobúdacích dokladov od náhradných dielov a neprimeranej výšky normohodiny práce. Úlohou súdu a ani žalobcu nie je iniciatívne zisťovať a vyhľadávať, ktorú položku z kalkulácie nákladov na opravu žalovaná vôbec nepriznala, príp. krátila a čo by malo byť dôvodom takéhoto postupu. Naopak takýmto prístupom by mohlo dôjsť nielen k nedôvodnému zvýhodneniu jednej strany sporu a porušeniu princípu rovnosti sporových strán, ale aj popretiu základných procesných povinností sporových strán, t. j. povinnosti tvrdenia a povinnosti preukázania a záverov plynúcich z ich vzájomnej korelácie. Uvedené platí o to viac, že v danom konaní je to práve žalobca, ktorý je ako spotrebiteľ slabšou stranou sporu s normatívne priznanou vyššou mierou ochrany. Pokiaľ preto žalovaná kvalifikovane neuviedla všetky dôvody krátenia žalobcovi vyfakturovaných nákladov na opravu v oznámení o poskytnutí poistného plnenia, mohla a v záujme relevantnej obrany mala tak urobiť v rámci procesnej obrany, na ktorú bola súdom riadne podľa § 167 CSP vyzvaná. V tejto súvislosti je tiež potrebné uviesť, že šetrenie poistnej udalosti zaťažuje v zmysle zákona žalovanú, ktorá za účelom zistenia rozsahu jej povinnosti plniť vykonáva a dokumentuje viaceré úkony, ktoré sú v listinnej podobe zachytené v poistnom spise, oboznámenie s obsahom ktorého na svoju obranu žalovaná nenavrhla. Jedná sa pritom o dôkazy v dispozičnej sfére žalovanej, ktorá pokiaľ by mala konkrétne, t. j. nie všeobecné a generálne prezentované námietky, bolo jej povinnosťou tieto riadne a včas v súdnom konaní vymedziť a za týmto účelom navrhnúť vykonanie dokazovania. V opačnom prípade nemožno bez ďalšieho jej všeobecnú obranu hodnotiť inak ako účelové a nepodložené spochybnenie žalovaného nároku, ktorému nemožno v kontradiktórnom sporovom konaní ovládanom zásadou formálnej pravdy, ktorá prenáša rozsah zisťovania skutkových okolností prípadu a dokazovania na strany sporu, priznať úspech.

48. Úvodom vlastného zdôvodnenia súd považuje za potrebné uviesť, že poistné plnenie (na rozdiel od náhrady škody) je nárok vyplývajúci zo zmluvného vzťahu a jeho vznik a výška sú podmienené a determinované dojednaniami v poistnej zmluve a vo všeobecných poistných podmienkach, ktoré sú jej neoddeliteľnou súčasťou, a na ktoré žalobca ako poistený podpisom poistnej zmluvy (dobrovoľne) pristúpil. V danom prípade rozsah a podmienky poistného plnenia boli medzi stranami sporu upravené v čl. IX zmluvných dojednaní, v zmysle bodu 2. ktorého sa žalovaná zaviazala hradiť po vzniku poistnej udalosti, ktorou bolo poškodenie motorového vozidla primerané náklady na jeho opravu účelne

vynaložené na náhradné diely a materiál účtované podľa opravcu, náklady na prácu a lakovanie pri zohľadnení hodinovej sadzby v danom regióne pre príslušný typ a značku v slovenských opravovniach. Pri posudzovaní primeranosti nákladov na náhradné diely a materiál sa tieto mali komparovať s kalkulačným programom nákladov na opravu, príp. katalógovými cenami náhradných dielov a časových noriem na prácu udávaných výrobcami a primerané náklady nemali vo svojom výsledku presiahnuť ceny náhradných dielov a časových noriem stanovených výrobcami pre príslušnú značku a typ motorového vozidla. Primeranými nákladmi nemali byť v zmysle čl. IX. bodu 3. zmluvných dojednaní zmluvné ceny dohodnuté medzi opravovňou a poisteným s výnimkou prípadov, kedy zmluvná cena za opravu motorového vozidla v autoopravovni neprekročí podmienky dohodnuté v zmluvných dojednaniach.

49. K výkladu predmetného ustanovenia Zmluvných dojednaní súd uvádza, že sa plne stotožňuje s názorom žalobcu o tom, že z neho nie je žiadnym výkladom možné vyvodiť záver o tom, že výška poistného plnenia je zhodná s výškou nákladov za opravu určenou kalkulačným programom žalovanej (v danom prípade AUDATEX). Rozhodujúcou je primeranosť nákladov na opravu motorového vozidla hodnotená v spojení s účelným vynaložením nákladov na náhradné diely a materiál a nákladmi na prácu a lakovanie účtovanými v danom regióne pre príslušný typ a značku motorového vozidla. Zo znenia čl. IX. bod 2. zmluvných dojednaní vyplýva, že pomocnou (nie smerodajnou a záväznou) pre zohľadnenie týchto kritérií mala byť komparácia účtovaných nákladov s kalkulačným programom žalovanej. Z uvedeného možno logicky vyvodiť, že náklady na opravu motorového vozidla vypočítané kalkulačným programom AUDATEX automaticky nezakladajú záver o neúčelnosti a neprimeranosti nákladov. Uvedené zodpovedá aj skutočnosti, že daný výpočtový program je automatizovaným systémom, ktorý pri výpočte nezohľadňuje všetky konkrétne skutočnosti, napr. aj to, že pri oprave vystane potreba alebo sa zistí aj poškodenie ďalších náhradných dielov a tiež možnosti manuálneho zadávania vstupných údajov, čo samo o sebe znižuje objektivitu určenej ceny nákladov na opravu.

50. Žalobca predložil súdu kalkuláciu spracovanú v systéme AUDATEX znejúcu na sumu 1.595,68 eur s DPH pri cene normohodiny práce 23 eur bez DPH, z ktorej žalovaná po komparácii v rovnakom kalkulačnom programe a odpočítaní spoluúčasti v sume 165,97 eur uhradila sumu 351,64 eur vychádzajúc z normohodiny práce 20 eur s DPH a cien alternatívnych dielov. Pri rozdielnosti ceny nákladov na opravu produkovanej rovnakým kalkulačným programom AUDATEX a súdu z obdobných sporov známej skutočnosti o možnosti ovplyvnenia výslednej ceny v tomto kalkulačnom programe prostredníctvom manuálneho zadania ceny náhradných dielov a ceny normohodiny, žalovanú podľa názoru súdu v konaní zaťažovalo preukázanie tej skutočnosti, že ňou poskytnuté poistné plnenie zodpovedá výške nákladov v danom mieste na uvedenie poškodeného vozidla do stavu pred poistnou udalosťou, t.j. preukázanie relevancie ceny normohodiny, náhradných dielov a použitého režijného materiálu, z ktorých žalovaná pri výpočte poistného plnenia vychádzala. Inými slovami povedané v spore, predmetom ktorého je nárok na doplatenie poistného plnenia, je povinnosťou žalovanej tvrdiť a preukázať správnosť výpočtu poistného plnenia, z ktorého vychádzala pri likvidácii poistnej udalosti, a to aj s poukazom na spotrebiteľský charakter zmluvného vzťahu a skutočnosť, že od žalobcu ako spotrebiteľa nedisponujúceho odbornými znalosťami v tejto oblasti nemožno požadovať preukázanie týchto skutočností za situácie, že do predmetu podnikania žalovanej patrí poistenie a s ním spojená likvidácia poistných udalostí titulom poškodenia okrem iného aj motorových vozidiel, ktorou sa zaoberá jej odborná personálna základňa. Súd je toho názoru, že pokiaľ žalovaná ako poisťovňa kráti poistné plnenie pre neprimeranosť ceny musí túto skutočnosť aj s poukazom na jej znalosť cien na trhu v danej oblasti preukázať, a to relevantným spôsobom, nielen poukazovaním na automatizovaný systém AUDATEX, ktorý môže byť nápomocný a orientačný nie však bez ďalšieho záväzný pre posúdenie primeranosti nákladov na opravu motorového vozidla. Žalovaná však súdu neuviedla žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by boli čo i len spôsobilé spochybniť výpočet nákladov na opravu predložený žalobcom, nezdôvodnila ocenenie jednotlivých položiek, príp. ich nepriznanie, počet priznaných normohodín a neprodukovala žiadne dôkazy a návrhy na vykonanie dôkazov, ktorými by preukázala správnosť jej výpočtu výšky poistného plnenia, a že tento zodpovedá výške podľa vyššie uvedených zmluvných dojednaní, so zreteľom na rozdielne východiskové hodnoty ceny náhradných dielov a normohodiny ceny práce, t. j. že normohodina 20 eur s DPH je adekvátna v danom regióne v rozhodnom čase pre danú značku motorového vozidla Opel Astra, a že žalovaná dôvodne pri likvidácii poistnej udalosti vychádzala „len“ z cien alternatívnych náhradných dielov. Všeobecnú a nekonkretizovanú obranu žalovanej s poukazom na už uvedené skutočnosti súd nevyhodnotil ako kvalifikované a účinné popretie skutkových tvrdení protistrany, čo nakoniec viedlo k jej neúspechu v sporovom konaní.

51. Žalovaná neunesla dôkazné bremeno a súdu ničím nepreukázala, že by opravovňou FOBIS, spol. s.r.o. účtovaná normohodina za opravárenské a lakovacie práce v sume 23 eur bez DPH bola v čase vykonávania opravy v bratislavskom regióne neprímeraná. Žalovaná obdobne ako v iných sporoch, ktorých je účastníkom, cenu normohodiny práce ako zrejme nadhodnotenú znížila na 20 eur s DPH, bez toho aby toto svoje generálne tvrdenie relevantným spôsobom preukázala a subjektívne tvrdenie tak preniesla do roviny preukázanej skutočnosti. Vychádzajúc aj z obdobných súdnych sporov je súdu z úradnej činnosti známe, že úprava ceny práce žalovanou v AUDATEXE na výšku 16,67 eur bez DPH vo viacerých prípadoch nemá opodstatnenie a nezodpovedá reálnym cenám účtovaným neautorizovanými servismi v bratislavskom regióne, a to pri zohľadnení aj časového okamihu vykonania opravy a vývojom cien na trhu aj v tejto oblasti. Uvedené zodpovedá aj tomu, že žalovaná nepoukázala na žiaden konkrétny servis (ak by existoval), ktorý by si v danom regióne a čase účtoval za jednu normohodinu či už klampiarenských alebo lakovníckych prác sumu 20 eur s DPH, a teda, že cena normohodiny, z ktorej pri kalkulácii nákladov vychádzala, bola v danom čase a mieste primeraná a obvyklá.

52. V tejto súvislosti súd tiež uvádza, že nemôže byť na ťarchu žalobcu, že opravu vykonal neautorizovaný servis, ktorý má v obchodnom registri ako predmet podnikania zapísanú opravu cestných motorových vozidiel. Diferenciácia medzi autorizovanými a neautorizovanými servismi, na ktorú žalovaná v obdobných konaniach poukazuje, a ktoré by mohli mať súvislosť s ňou určenou výškou normohodiny, nemajú pre určenie výšky poistného plnenia opodstatnenie a táto argumentačná línia je v súčasnosti jednotnou rozhodovacou praxou prekonaná a nedôvodná a nemá oporu vo vnútroštátnej ani európskej legislatíve. Všetky servisy majú rovnaké postavenie a aj s poukazom na ochranu hospodárskej súťaže a európsku legislatívu podporenú nadnárodnou súdnou praxou nie je možné preferovať či zvýhodňovať len niektoré z nich. Uvedené vyplýva aj z nariadenia (komisie EÚ) č. 330/2010 zo dňa 20. 04. 2010 o uplatňovaní článku 101 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov a nariadenia komisie (EÚ) č. 461/2010 z 27. 05. 2010 o uplatňovaní čl. 101 ods. 3 Zmluvy o fungovaní európskej únie na kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov v sektore motorových vozidiel, ktoré sa vzťahuje najmä k popredajnému trhu, a na ktoré poukazoval aj žalobca. Ak daný servis má oprávnenie na vykonávanie opravárenskej činnosti môže poskytovať rovnako kvalitné služby ako akýkoľvek iný servis. Aj podľa praxe a usmernení Európskej únie, ak servis dodrží technologický postup daný výrobcom či presnú špecifikáciu povolených náhradných dielov a náplní, nemôže byť návšteva servisu mimo servisnej siete výrobcu dôvodom k strate garancií, resp. spochybňovaniu kvality opráv a následne dôvodom krátenia poistného plnenia. Rovnako je potrebné uviesť, že ceny na trhu sú tvorené všetkými servismi, bez ohľadu na to, či sa jedná o servisy zmluvné, nezmluvné, autorizované, neautorizované.

53. Pokiaľ sa týka druhého dôvodu krátenia poistného plnenia pre nepreukázanie pôvodu náhradných dielov nadobúdacími dokladmi, ani tento súd nevyhodnotil za právne relevantný a legitímny pre aplikáciu ust. § 799 ods. 3 CSP, ktoré okrem iného pre krátenie poistného plnenia vyžaduje vedomé porušenie zákonných či zmluvných povinností poisteného majúce podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti alebo zväčšenie jej následkov. Aj v tejto súvislosti je nevyhnutné opätovne zdôrazniť jednak spotrebiteľský charakter zmluvného vzťahu medzi stranami sporu, v ktorom sa javí byť ako nenáležitá až šikanózne, aby žalovaná ako dodávateľ poistných služieb vyžadovala od spotrebiteľa, ktorý si dal motorové vozidlo opraviť v autoservise, aby zháňal dodacie listy a nadobúdacie doklady od všetkých náhradných dielov použitých pri oprave a tiež skutočnosť, že žalovaná ex lege zaťažuje povinnosť riadne prešetriť poistnú udalosť, a to predovšetkým vo vzťahu k rozsahu povinnosti poistiteľa plniť. Aj v tomto smere treba považovať za správny názor žalobcu, podľa ktorého ak mala žalovaná akékoľvek pochybnosti v súvislosti s použitými náhradnými dielmi, mala možnosť a povinnosť v rámci riadneho prešetrenia poistnej udalosti a určenia správnej výšky poistného plnenia, požiadať napr. o vykonanie doobhliadky motorového vozidla po vykonaní opravy (skutočnosť, že tak urobila v konaní netvrdila), a nie na základe ničím nepodložených hypotéz krátiť výšku poistného plnenia. Naviac spoločnosť FOBIS, spol. s.r.o. v mailovej komunikácii deklarovala originalitu pri oprave použitých náhradných dielov a ani nadobúdacie doklady nie sú samé o sebe schopné preukázať to, že pri oprave boli fakticky použité tieto originálne náhradné diely. Takýto prístup žalovanej, ktorá rovno pristúpila ku kráteniu poistného plnenia s tým, že ak budú doložené dodacie listy poistné plnenie prehodnotí, aj v intenciách už uvedeného hodnotí súd ako neprofesionálny a v súdnom spore majúci za následok neúspech, keď žalovaná, ktorú v tomto smere zaťažovalo dôkazné bremeno súdu nepreukázala dôvod krátenia poistného plnenia vo vzťahu k autoservisom účtovanej cene náhradných dielov, t. j. že pri oprave použité náhradné diely neboli originálne. Povinnosť predložiť nadobúdacie doklady k náhradným dielom navyše nepatrí ani medzi normatívne stanovené povinnosti

a aj v zmysle praxe a usmernení Európskej Únie, ak sa dodrží technologický postup daný výrobcom, či presná špecifikácia povolených náhradných dielov, nemôže byť návšteva servisu mimo servisnej siete žalovanej dôvodom k strate garancií, resp. spochybňovaniu kvality opráv a následným dôvodom krátenia poistného plnenia. Žalobca tak podľa názoru súdu pri prešetrovaní poistnej udalosti poskytol žalovanej dostatočnú súčinnosť a v rámci svojich možností predložil všetky skutočne potrebné doklady pre ustálenie rozsahu žalovanej plníť, ktorými objektívne mohol disponovať, nakoľko ust. § 799 ods. 2 OZ aj v spojení s teleologickým výkladom nemožno vykladať tak extenzívne, aby zákonodarca poisteného ako slabšiu zmluvnú stranu zaviazal na predloženie všetkých možných dokladov, bez ohľadu na ich relevanciu pre riadne prešetrenie poistnej udalosti a objektívnu možnosť ich predloženia. Žalovaná súdu neposkytla žiadne rozumné vysvetlenie, pre ktoré by bolo možné spravodlivo a s relevantným následkom pre zistenie rozsahu plníť od poisteného požadovať predloženie nadobúdacích dokladov k náhradným dielom použitým pri vykonávaní opravy motorového vozidla autoservisom ako subjektom odborne spôsobilým na túto činnosť riadne zapísanú v predmete jeho podnikania. Žalobcom predloženú faktúru o oprave ako riadny daňový doklad v spojení s kalkuláciou nákladov na opravu, ktorej súčasťou bolo aj riadne označenie použitých náhradných dielov, považuje súd zo strany žalobcu za hodnovernú a dostatočnú, samo o sebe neumožňujúcu postup podľa § 799 ods. 3 OZ. Opravovňa vo vzájomnej komunikácii so žalovanou potvrdila originalitu náhradných dielov použitých pri oprave a podľa názoru súdu nie je žiaden rozumný dôvod bez ďalšieho prezumovať, že by profesionálny vykonávateľ opravy nepoužil pri oprave originálne náhradné diely účtované na ľarchu objednávateľa opravy (obdobne viď napr. rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22. 10. 2020, sp. zn. 9CoCsp/13/2020).

54. Zhrnúc uvedené súd zhodne so žalobcom konštatuje, že žalovaná v kontradiktórnom konaní nepreukázala a nepredložila žiadne dôkazy na relevantné spochybnenie žalobou uplatneného nároku, t. j. na preukázanie toho, že žalobcom uplatnená výška poistného plnenia vyplývajúca z kalkulácie nákladov na opravu vypracovanej spoločnosťou FOBIS, spol. s.r.o. nezodpovedá čl. IX. ods. 2 Zmluvných dojednaní, t. j. že opravcom účtované náklady na opravu motorového vozidla čo i len v niektorých položkách nezodpovedali atribútu proporcionality. Slovom žalovanej, táto v konaní neunesla dôkazné bremeno a nepreukázala, že ňou poskytnuté poistné plnenie predstavuje maximálne možné a objektívne preukázané poistné plnenie. Žalobcovi preto súd priznal rozdiel medzi nákladmi vyúčtovanými spoločnosťou FOBIS, spol. s.r.o. v sume 1.595,68 a žalovanou poskytnutým plnením vo výške 351,64 eur a zmluvne dohodnutou a v konaní nesporovanou spoluúčasťou v sume 165,97 eur. Okrajovo súd uvádza, že pre rozhodnutie vo veci nebolo potrebné preukázanie skutočnej úhrady faktúry za opravu motorového vozidla, nakoľko sa jedná o nárok na poistné plnenie, nie škodový nárok závislý od skutočného zmenšenia majetkového stavu poškodeného.

55. Súd upustil od vykonania žalobcom navrhovaného dokazovania oboznámením obsahu poistného spisu, keď po tom, ako si spis k poistnej udalosti evidovanej pod č. 9565218382 vyžiadal od žalovanej výzvou na jeho predloženie, ktorá jej bola prostredníctvom právneho zástupcu doručená dňa 13. 09. 2022, právny zástupca žalovanej spis súdu a žalobcovi doručil dňa 26. 10. 2022 v popoludňajších hodinách, t. j. niekoľko hodín pred riadne a včas vytýčeným pojednávaním, bez toho, aby oneskorené splnenie súdom uloženej povinnosti ospravedlnil objektívnymi skutočnosťami. Spis obsahoval 106 strán riadne vytlačených do spisu s tým, že 6 príloh nebolo možné otvoriť. Zohľadnil pritom jednak zásahu hospodárnosti konania vyjadrenú v čl. 5 CSP v spojení s § 179 ods. 1 CSP, v rozpore s ktorou by si pripustenie tohto dokazovania aj napriek oboznámeniu právneho zástupcu žalobcu s obsahom tohto dôkazu vyžiadalo odročenie pojednávania, a to vzhľadom k oneskorenému doručeniu tohto dôkazu žalovanou do dispozície súdu a nedisponovanie s celým obsahom poistného spisu, a predovšetkým pre skutočnosť, že navrhované dokazovanie by v konečnom dôsledku suplovalo dôkaznú povinnosť žalovanej. Žalobca súdu riadne predložil dôkazy na podporu uplatneného nároku vrátane kalkulácie nákladov na opravu v systéme AUDATEX, zatiaľ čo žalovaná svoju obranu oprela o ničím nepodložené a len všeobecne prezentované tvrdenia, neoznačila a nepredložila žiadne dôkazy, ktorými nepochybne minimálne v podobe kalkulácie vypracovanej v systéme AUDATEX a ďalšími v poistnom spise obsiahnutými dôkazmi sama disponovala, a tak účinne nepoprela skutkové tvrdenia žalobcu. Za danej dôkaznej situácie by bolo nadbytočné akékoľvek ďalšie žalobcom navrhované dokazovanie. Z uvedeného dôvodu sa preto súd bližšie nezaoberal ďalšími žalovanou neuznanými, resp. krátenými čiastkovými položkami nákladov na opravu motorového vozidla, ktoré žalovaná neuviedla ani v oznámení o poistnom plnení, ani vo vyjadrení k žalobe, a o ktorých informoval právny zástupca žalobcu po oboznámení sa s obsahom poistného spisu.

56. Neuhradením poistného plnenia v zákonom stanovenej lehote splatnosti 15 dní od skončenia vyšetrenia potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poistiteľa plniť (§ 797 ods. 3 OZ) sa žalovaná dostala do omeškania, a preto súd žalobcovi v súlade s ust. § 517 ods. 1, 2 OZ v spojení § 797 ods. 3 OZ a § 3 nar. vl. č. 87/1995 Z. priznal aj požadovaný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo žalovanej sumy avšak nie od dátumu 20. 09. 2018 (deň po skončení šetrenia poistnej udalosti), kedy žalovaná v omeškani ešte nebola, ale od 05. 10. 2018 do zaplatenia a vo zvyšnej časti príslušenstva súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Podľa predloženého oznámenia o poistnom plnení šetrenie poistnej udalosti bolo ukončené 19. 09. 2018, v dôsledku čoho 15- dňová lehota uplynula dňa 04. 10. 2018 a nasledujúcim dňom sa žalovaná dostala do omeškania s úhradou poistného plnenia, a to bez ohľadu na správnosť, resp. nesprávnosť jej likvidačného záveru.

57. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

58. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

59. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

60. Vzhľadom k tomu, že žiadna zo sporových strán nemala plný úspech vo veci, keď v sporovom konaní sa na účely rozhodnutia o procesnoprávnom nároku na náhradu trov konania pri žalobe na plnenie zohľadňuje aj neúspech v časti príslušenstva (viď Števíček, M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, str. 926), súd o nároku na náhradu trov konania rozhodoval podľa zásady pomeru úspechu vo veci vyjadrenej v ust. § 255 ods. 2 CSP. Žalobca si podanou žalobou uplatňoval nárok na zaplatenie istiny vo výške 1.078,07 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo žalovanej sumy od 20. 09. 2018 do zaplatenia, ktorý ku dňu pojednávania t. j. k 27. 10. 2022 predstavuje sumu 221,37 eur. Žalobca si tak voči žalovanej spolu ku dňu rozhodovania súdu uplatnil sumu 1.299,44 eur a úspešný bol len v časti žalovanej istiny, t. j. v sume 1.078,07 eur a úroku z omeškania, ktorý ku dňu rozhodovania súdu predstavuje sumu 219,15 eur, t. j. v sume 1.297,22 eur. Percentuálne vyjadrenie úspechu žalobcu zodpovedá 99,83 %, od ktorého súd odpočítal úspech žalovanej 0,17 % a žalobcovi tak priznal nárok na náhradu trov konania vo výške jeho čistého úspechu, t. j. 99,66 %.

61. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava I. (§ 355, § 362 ods. 1 CSP)

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 358, § 359 CSP)

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 363, § 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k

nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolať dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. (§ 366 CSP)

Ak povinný v stanovenej lehote dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.